

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 24.

Vydána dne 6. září 1952.

Cena Kčs 9.—.

) B S A H :

41. Nařízení, kterým se stanoví zásady pro účetní evidenci (účetní zásady).

41.

Vládní nařízení

ze dne 19. srpna 1952,

kterým se stanoví zásady pro účetní evidenci
(účetní zásady).

Vláda republiky Československé, přihlížejíc k nutnosti zdokonalit evidenci a kontrolu plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství a státního rozpočtu a vybudovat k tomu účelu na vědeckém podkladě politické ekonomie socialismu novou organizaci účetní evidence, poskytující potřebné údaje pro řízení celého národního hospodářství, nařizuje podle § 8 zákona č. 108/1951 Sb., o organizaci národohospodářské evidence:

Část první.

Úkoly účetní evidence, její základní
náležitosti. Účetní jednotka.

§ 1.

Účetní evidence je oborem jednotné soustavy národohospodářské evidence; organizuje se jednotně podle zásad stanovených tímto nařízením.

§ 2.

(1) Úkolem účetní evidence je sledovat a kontrolovat ve všech účetních jednotkách (§ 6) průběh plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství a státního rozpočtu, a také i poskytovat podklady pro jejich sestavování, tím že vyjadřuje hospodářské prosby uzavřenou soustavou vzájemně spjatých

peněžních, po případě také naturálních ukazatelů.

(2) Účetní evidence musí zároveň

- a) sloužit k ochraně socialistického vlastnictví, k zamezení nezákonného a nehospodářného vydávání hospodářských prostředků a nešetřného nakládání s nimi,
- b) umožňovat kontrolu hospodářské, rozpočtové a finanční kázně všech hospodářských, rozpočtových i ostatních organizací a rozbor jejich hospodářské činnosti a finančního stavu,
- c) umožňovat uplatňování zásady hospodárnosti, odkrývání nevyužitých rezerv a aktivní ovlivňování hospodářských procesů za účelem upevnění chůzrasočtu,
- d) poskytovat podklady pro kontrolu množství a jakosti práce, pro kontrolu plnění technicko-hospodářských norem a pro správné a včasné určování odměny za práci podle zásluhy,
- e) přispívat k rozvoji socialistických metod práce, usnadňovat zapojení pracujících do řízení hospodářství a přispívat k jejich socialistické výchově.

§ 3.

(1) Účetní evidence zahrnuje

- a) běžnou účetní evidenci, ve které se účetními zápisy uspořádaně zachycuje stav hospodářských prostředků a jejich změny při výrobní a jiné hospodářské činnosti, jakož i při ostatních hospodářských operacích (účetní případy); v hospodářských organizacích se na podkladě běžné účetní evidence také zjišťují a uspořádaně zachycují skutečné vlastní náklady kalkulační jednice (§ 22),

- b) účetní výkazy, které podávají přehled údajů o průběhu plnění plánu a rozpočtů účetních jednotek,
- c) souhrnné účetní výkazy, které podávají přehled souhrnných údajů o průběhu plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství podle jednotlivých hospodářských odvětví a státního rozpočtu podle jeho členění.

(2) V účetní evidenci je nutno rozlišovat hospodářské prostředky se zřetelem na jejich složení (aktiva) a zdroje (pasiva).

§ 4.

(1) Účetní zápisy v běžné účetní evidenci, účetní výkazy a souhrnné účetní výkazy, jakož i účetní doklady a ostatní písemnosti účetní evidencie musí být pravdivé, přehledné, srozumitelné a snadno kontrolovatelné.

(2) Běžnou účetní evidenci je nutno vést dochvilně, aby především umožňovala včasné sestavování a předkládání účetních a statistických výkazů ve stanovených lhůtách.

§ 5.

Základem účetní evidencie je podvojná soustava.

§ 6.

- (1) Účetními jednotkami se rozumějí
- a) podniky, po případě závody, zařízení a organizace hospodařící podle zásad chozrasčotu (hospodářské organizace),
- b) ústřední úřady, jejich hlavní správy, ostatní úřady, národní výbory, jejich referáty, soudy, prokuratury, zařízení a organizace, pro jejichž činnost se zajišťují finanční prostředky ve státním rozpočtu a které hospodaří s těmito prostředky podle rozpočtů pro ně schválených (rozpočtové organizace),
- c) ostatní zařízení a organizace,
- pokud jsou povinny vést o své činnosti účetní evidenci jako uzavřený celek a sestavovat samostatné účetní výkazy nebo sestavovat souhrnné účetní výkazy.

(2) Investiční výstavba, která se provádí hospodářským způsobem, může tvořit účetní jednotku, stanoví-li tak ministerstvo financí.

(3) Ministerstva, jiné ústřední úřady a ústřední organizací (dále jen „ústřední účetní

jednotky“) se souhlasem ministerstva financí podle potřeby určí jednotlivé základní (nejnižší) účetní jednotky, po případě stanoví, kdy mohou podniky ze svých částí tvořit samostatné účetní jednotky; při tom se řídí hospodárností a nutností zabezpečit kontrolu jejich hospodářské a finanční činnosti. Podle těchto zásad rozhodnou v pochybnostech, co se rozumí jednotlivými účetními jednotkami a jaká je jejich vzájemná podřízenost.

Část druhá.

Běžná účetní evidencie.

Oddíl první.

Druhy účetních zápisů.

§ 7.

Běžná účetní evidencie se vede podle

- a) časového uspořádání účetních případů (časové neboli chronologické zápisy) a
- b) věcného uspořádání účetních případů (soustavné neboli systematické zápisy).

§ 8.

Časové zápisy se provádějí v deníku (v denících) zpravidla podle původních účetních dokladů a musí zachycovat účetní případy jednotlivě. Je však dovoleno jedním zápisem zachycovat více jednotlivých stejnorodých účetních případů, jsou-li zahrnuty v jednom původním účetním dokladu nebo vyhotoví-li se na ně sběrný účetní doklad (§ 28).

§ 9.

(1) Soustavné zápisy se provádějí na účtech, při čemž se účetní případy třídí a sešskupují

- a) v syntetické evidenci na syntetických účtech stanovených účtovou osnovou,
- b) v analytické evidenci na analytických účtech, na kterých se zachycují podrobněji rozvedené nebo doplněné údaje zápisů prováděných na jednotlivých syntetických účtech.

(2) Peněžní částky vyplývající ze zápisů analytické evidencie musí odpovídat příslušným peněžním částkám na syntetickém účtu, k němuž se analytická evidencie vede.

(3) Časové zápisy stejnorodých účetních případů lze sbírat (sborníkovat) v obdobích nejdéle měsíčních a pak zachycovat jejich údaje soustavnými zápisy hromadně.

§ 10.

(1) Synthetická evidence se vede jen v peněžních jednotkách.

(2) Analytická evidence se vede v peněžních jednotkách nebo v jednotkách množství nebo v obojích jednotkách podle povahy hospodářských operací; vede-li se jen v jednotkách množství, je nutno zajistit vazbu v peněžních jednotkách na zápisy synthetické evidence.

§ 11.

(1) Analytická evidence se vede k synthetickým účtům o základních prostředcích, zásobách, pracovních příjmech zaměstnanců, súčtování s jinými osobami, nákladech na výrobu a o nákladech na oběh.

(2) Ministerstvo financí stanoví, ke kterým dalším synthetickým účtům se musí vést analytická evidence.

Oddíl druhý.

Účtová osnova a účtový rozvrh.

§ 12.

Základem pro jednotnou organizaci běžné účetní evidence je účtová osnova, která stanoví všechny synthetické účty a podle jejich ekonomického obsahu je sdružuje do oddílů, tak aby účetní evidence poskytovala

nejdůležitější ukazatele pro kontrolu plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství a státního rozpočtu, jakož i potřebné podklady pro jejich sestavení a

b) údaje potřebné pro rozbor hospodářské činnosti a finančního stavu účetních jednotek.

§ 13.

(1) Ministerstvo financí stanoví pro jednotlivé skupiny účetních jednotek účtové osnovy a vydá k nim směrnice; předepíše v nich také závazné názvy a číselná označení oddílů a synthetických účtů.

(2) Ústřední účetní jednotky mohou doplnit se souhlasem ministerstva financí účtové osnovy dalšími synthetickými účty podle zvláštních potřeb podřízených účetních jednotek.

§ 14.

V účetní jednotce se musí vést všechny synthetické účty stanovené v účtové osnově,

pokud jsou pro ně dány účetní případy. Každá účetní jednotka sestaví pro každý účetní rok účtový rozvrh, v němž uvede názvy a číselná označení synthetických účtů nutných k zachycení účetních případů, které se mohou v účetním roce vyskytnout.

§ 15.

Běžná účetní evidence v účetní jednotce se může v jednotlivých případech decentralizovat do samostatných uzavřených částí; při tom však musí být mezi nimi zachována organická spojitost, aby bylo možno z jejich údajů sestavovat účetní výkazy za účetní jednotku jako celek.

Oddíl třetí.

Účetní knihy a forma účetních zápisů.

§ 16.

Účetní zápisy se provádějí v účetních knihách, které mohou být buď vázané nebo vedené jako volné listy.

§ 17.

(1) Účetní zápisy je nutno provádět perem (inkoustem), strojem nebo jiným prostředkem zaručujícím jejich trvanlivost. Při ručním propisování účetních zápisů a v analytické evidenci je dovoleno používat inkoustové tužky.

(2) Účetní zápisy není dovoleno provádět těsnopisem.

(3) Účetní zápisy je nutno provádět pečlivě a čitelně, bez přeškrtavání a vymazávání, bez připisování nad řádkami, pod nimi nebo v prázdných místech mezi účetními zápisy.

(4) Je nutno zabezpečit spojitost mezi účetními doklady a účetními zápisy, jakož i spojitost účetních zápisů téhož účetního případu.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí přiměřeně též o ostatních zápisech v účetní evidenci (na př. v účetních výkazech, účetních dokladech, kalkulačních listech, archivní knize). V účetních dokladech je dovoleno používat inkoustové tužky, neodporuje-li to zvláštním předpisům.

§ 18.

(1) Ministerstvo financí vydá podrobné předpisy o účetních knihách, o podmínkách pro používání volných listů a o způsobu oprav chybných zápisů v účetní evidenci.

(2) Ministerstvo financí schvaluje typové vzory účetních knih a směrnice k nim.

Oddíl čtvrtý.

Kontrola běžné účetní evidence a účetní uzávěrka.

§ 19.

Formální správnost běžné účetní evidence se musí kontrolovat nejméně jednou měsíčně, zpravidla k začátku prvního dne každého měsíce (rozvahový neboli bilanční den), a to přezkoušením shody údajů časových a soustavných zápisů, jakož i shody údajů syntetické a analytické evidence za uplynulé účetní období a sestavením předvahy.

§ 20.

Věcná správnost běžné účetní evidence se kontroluje při inventarisaci hospodářských prostředků srovnáním jejich skutečných stavů se stavy podle účetních zápisů. Zjistí-li se při tom nesouhlas, vyšetří se jeho příčina a rozhodne se o jeho vypořádání.

§ 21.

Účetní knihy obsahující soustavné účetní zápisy se musí po vyúčtování všech účetních případů účetního roku řádně uzavřít k začátku prvního dne příštího účetního roku (roční rozvahový neboli bilanční den).

Oddíl pátý.

Výsledná kalkulace vlastních nákladů v hospodářských organizacích.

§ 22.

(1) Na podkladě běžné účetní evidence se v hospodářských organizacích sestavuje výsledná kalkulace vlastních nákladů kalkulační jednice.

(2) Kalkulační jednicí se rozumějí výrobky, služby, zboží a pod., po případě jejich

části nebo skupiny, vymezené množstvím, časem nebo jiným způsobem.

(3) Výsledná kalkulace vlastních nákladů musí být srovnatelná s předběžnou kalkulací co do kalkulační jednice i co do jednotlivých položek nákladů.

§ 23.

(1) Vlastní náklady kalkulační jednice se zachycují v kalkulačních listech.

(2) Údaje o nákladech v kalkulačních listech, pokud nevyplývají přímo z běžné účetní evidence, musí být doloženy zvláštními doklady, pro něž platí přiměřeně ustanovení o účetních dokladech.

§ 24.

(1) Ministerstvo financí stanoví pro jednotlivé skupiny účetních jednotek typové kalkulační vzorce pro sestavování výsledné kalkulace vlastních nákladů a vydá k nim směrnice.

(2) Ústřední účetní jednotky vydají podle zvláštních potřeb podřízených účetních jednotek se souhlasem ministerstva financí odbové kalkulační vzorce a pokyny k nim.

§ 25.

Ministerstvo financí nebo s jeho souhlasem ostatní ústřední účetní jednotky stanoví, v kterých hospodářských organizacích, kdy a za která období se musí sestavovat výsledná kalkulace vlastních nákladů.

Oddíl šestý.

Účetní doklady.

§ 26.

Účetní zápisy musí být doloženy původními nebo sběrnými účetními doklady ověřujícími provedení hospodářských operací zachycovaných v účetní evidenci.

§ 27.

(1) Původní účetní doklady musí mít tyto základní náležitosti:

a) název účetního dokladu, označení vyhotovitele, doklady pro vnitřní účtování vyhotovené v účetní jednotce také označení její složky, a označení účastníků hospodářské operace,

- b) datum vyhotovení účetního dokladu, účetní doklady došlé také datum jejich doručení,
- c) popis obsahu hospodářské operace a její zdůvodnění,
- d) peněžní částku nebo údaj o množství, po případě peněžní částku i údaj o množství, podle povahy hospodářské operace,
- e) podpisy vyhotovitele a osob odpovědných za provedení hospodářské operace a za správné zachycení údajů o ní v účetním dokladu,
- f) vyjádření spojitosti účetního dokladu s účetním zápisem (na př. účtovací předis, poznámka o zaúčtování účetního dokladu).

(2) Původní účetní doklady musí být vyhotoveny ve lhůtách stanovených zvláštními předpisy, a není-li takových lhůt, neprodleně po dokončení ověřované hospodářské operace. Za jejich včasné vyhotovení a odevzdání účtárně odpovídají osoby, které jsou povolány je podpisovat.

§ 28.

Sběrnými účetními doklady se shrnují údaje několika původních účetních dokladů o stejnorodých hospodářských operacích. Náležitosti těchto dokladů a podmínky pro jejich používání stanoví ministerstvo financí.

§ 29.

Účtárna přezkouší před zaúčtováním všechny účetní doklady, pokud jde o úplnost předepsaných náležitostí, o početní správnost číselných údajů v nich obsažených, o zákonnost ověřovaných hospodářských operací a o oprávnění osob, které je provedly.

§ 30.

Ministerstvo financí schvaluje typové vzory účetních dokladů, není-li vzor stanoven zvláštními předpisy.

Část třetí.

Účetní výkazy a postup při jejich schvalování.

§ 31.

(1) Účetní jednotky sestavují účetní výkazy za uplynulá měsíční, čtvrtletní a roční

účetní období vždy k začátku rozvahového dne.

(2) Nadřízené účetní jednotky sestavují z prověřených účetních výkazů, po případě z prověřených souhrnných účetních výkazů, souhrnné účetní výkazy za celý obor své působnosti.

(3) Ministerstvo financí v dohodě se státním úřadem statistickým nebo s jejich souhlasem ostatní ústřední účetní jednotky mohou v jednotlivých případech nařídít sestavování a předkládání účetních výkazů a souhrnných účetních výkazů i za kratší období než měsíční.

§ 32.

(1) Měsíční, čtvrtletní a roční účetní výkazy obsahují rozvahu neboli bilanci, která podává souborně stav aktiv a pasiv a sestavuje se na podkladě předvahy sesouhlasené s údaji analytické evidence.

(2) K ročním účetním výkazům přikládá účetní jednotka průvodní zprávu o své výrobní a jiné hospodářské činnosti a o jejich výsledcích; k ročním souhrnným účetním výkazům přikládá průvodní zprávu o výrobní a jiné hospodářské činnosti podřízených účetních jednotek a o celkových výsledcích této činnosti, v níž zvláště přihlédne k účetním jednotkám, které celkový výsledek podstatně ovlivnily.

(3) Účetní výkazy předkládané podle §§ 34 až 36 a ukládané podle § 90 musí být podepsány vedoucím účetní jednotky a hlavním (vedoucím) účetním; bez těchto podpisů jsou neplatné.

§ 33.

Ministerstvo financí v dohodě se státním úřadem statistickým stanoví, z čeho se skládají a jaký mají obsah účetní výkazy a souhrnné účetní výkazy, a schvaluje typové vzory účetních výkazů a směrnice k nim. Není dovoleno používat neschválených vzorů.

§ 34.

(1) Základní účetní jednotky předkládají měsíční, čtvrtletní a roční účetní výkazy přímo nadřízené účetní jednotce, orgánům Státní banky československé, orgánům státního úřadu statistického podle předpisů jím vydaných a účetní výkazy o investicích též orgánům Investiční banky, národního podniku.

(2) Ministerstvo financí může uložit základním účetním jednotkám, aby předkládaly měsíční, čtvrtletní a roční účetní výkazy také jemu nebo orgánům jím určeným.

(3) Ústřední účetní jednotky mohou se souhlasem ministerstva financí zprostit základní účetní jednotky povinnosti předkládat měsíční rozvahy, jestliže jim neposkytuje úvěr Státní banka československá a jestliže jim neposkytuje úvěr ani je nefinancuje Investiční banka; nelze však zprostit povinnosti předkládat čtvrtletní a roční rozvahy.

(4) V případech, kde se v této části mluví o Státní bance československé, vstupuje na její místo Investiční banka, jde-li o účetní výkazy nebo souhrnné účetní výkazy účetních jednotek, které jsou s ní v provozním styku.

§ 35.

(1) Nadřízené účetní jednotky, s výjimkou ústředních, předkládají měsíční, čtvrtletní a roční souhrnné účetní výkazy účetní jednotce jim přímo nadřízené, orgánům určeným ministerstvem financí, orgánům Státní banky československé a souhrnné účetní výkazy o investicích také orgánům Investiční banky. Ministerstvo financí v dohodě se státním úřadem statistickým může zprostit tyto účetní jednotky zcela nebo zčásti povinnosti předkládat souhrnné účetní výkazy.

(2) Státní úřad plánovací a státní úřad statistický mohou uložit se souhlasem ministerstva financí účetním jednotkám uvedeným v odstavci 1, aby předkládaly souhrnné účetní výkazy také jejich orgánům.

§ 36.

Ústřední účetní jednotky předkládají měsíční, čtvrtletní a roční souhrnné účetní výkazy státnímu úřadu plánovacímu, ministerstvu financí, státnímu úřadu statistickému, Státní bance československé a souhrnné účetní výkazy o investicích také Investiční bance; roční souhrnné účetní výkazy předkládají vládě.

§ 37.

(1) Základní účetní jednotky předkládají účetní výkazy nejpozději v těchto lhůtách:

a) měsíční a čtvrtletní do dvaceti dní po uplynutí sledovaného účetního období,

b) roční do 15. února roku následujícího po sledovaném účetním roce.

(2) Ústřední účetní jednotky předkládají souhrnné účetní výkazy nejpozději v těchto lhůtách:

a) měsíční a čtvrtletní do čtyřiceti dní po uplynutí sledovaného účetního období,

b) roční do 1. dubna roku následujícího po sledovaném účetním roce.

(3) V mezích lhůt podle odstavce 1 upraví základním účetním jednotkám odstupňované lhůty k předložení účetních výkazů přímo nadřízená účetní jednotka, ústředním účetním jednotkám v mezích lhůt podle odstavce 2 ministerstvo financí v dohodě se státním úřadem statistickým a ostatním účetním jednotkám přímo nadřízená účetní jednotka v mezích lhůty pro ni určené.

(4) Ministerstvo financí může zkrátit lhůty uvedené v odstavcích 1 a 2, budou-li k tomu dány podmínky zlepšením organizace, metody a techniky účetní evidence.

§ 38.

(1) Za opožděné předkládání měsíčních, čtvrtletních a ročních účetních výkazů a souhrnných účetních výkazů odpovídají vedoucí účetních jednotek a jejich hlavní (vedoucí) účetní.

(2) Za nesprávné údaje v účetních výkazech a za porušování stanovených vzorů a lhůt pro předkládání účetních výkazů odpovídají vedoucí účetních jednotek a hlavní (vedoucí) účetní podle příslušných trestních předpisů.

§ 39.

(1) Nadřízené účetní jednotky prozkoumají předložené čtvrtletní účetní výkazy do deseti dní, roční účetní výkazy a čtvrtletní souhrnné účetní výkazy do patnácti dní a roční souhrnné účetní výkazy do dvaceti dní po jejich doručení; v týchž lhůtách rozhodnou o jejich schválení.

(2) Nadřízené účetní jednotky, s výjimkou ústředních, jsou povinny oznámit dva dny předem den zkoumání ročních účetních výkazů a ročních souhrnných účetních výkazů orgánům určeným ministerstvem financí a příslušným orgánům státního úřadu statistického, Státní banky československé a Investiční banky; ústřední účetní jednotky oznámí

den zkoumání ministerstvu financí, státnímu úřadu statistickému, Státní bance československé a Investiční bance.

(3) Ministerstvo financí, orgány jím určené, státní úřad statistický, Státní banka československá, Investiční banka a jejich orgány mohou

- a) požadovat od účetních jednotek potřebná vysvětlení údajů obsažených v účetních výkazech,
- b) zkoumat v účetních jednotkách údaje účetní evidence a účetních výkazů, jejich podložení doklady, jakož i protokoly a jiný materiál o revisích účetních jednotek,
- c) účastnit se zkoumání účetních výkazů.

(4) Nadřízené účetní jednotky sdělují ve lhůtách podle odstavce 1 svá rozhodnutí o účetních výkazech a o souhrnných účetních výkazech účetním jednotkám, které je předložily, a ve věcech investic též Investiční bance nebo jejím příslušným orgánům; rozhodnutí o souhrnných účetních výkazech sdělují také ministerstvu financí nebo příslušným orgánům jím určeným.

(5) Ministerstvo financí nebo příslušné orgány jím určené a Investiční banka nebo její příslušné orgány sdělují své námítky k souhrnným účetním výkazům nebo k účetním výkazům základních účetních jednotek do patnácti dní po jejich doručení účetním jednotkám, které předložily tyto výkazy, i nadřízeným účetním jednotkám, které je schvalují. Neprojevili-li nadřízené účetní jednotky nesouhlas s námítkami do deseti dní po jejich doručení, pokládají se námítky za přijaté. Nesouhlasili-li nadřízené účetní jednotky s námítkami, rozhodne o nich vláda na návrh ministerstva financí, po případě rada krajského národního výboru, pokud je k tomu příslušná, na návrh orgánů určených ministerstvem financí nebo Investiční banky. Pokud se nerozhodne o těchto námítkách, provedou se jen ta rozhodnutí nadřízených účetních jednotek o účetních výkazech, proti kterým nebyly vzneseny námítky.

§ 40.

Ministerstvo financí upraví zvláštním předpisem sestavování, předkládání a postup při schvalování účetních výkazů rozpočtových organizací, peněžních ústavů a jednotných zemědělských družstev.

Část čtvrtá.

Zásady pro sestavování rozvah a pro oceňování jejich položek.

Oddíl první.

Základní prostředky, odpisy základních prostředků a investice.

§ 41.

(1) Stavby a budovy, zařízení vyžadující montáž a práce na jejich dobudování nebo adaptace zvětšující jejich pořizovací hodnotu se vyúčtují jako základní prostředky po jejich dokončení. Zařízení nevyžadující montáž (dopravní prostředky, volně stojící obráběcí stroje, zemědělské stroje, stavební mechanismy a pod.), zařízení vyžadující montáž, avšak určené pro stálou rezervu, dále dospělá tažná a chovná zvířata, dospělá drůbež a včelstva bez zřetele na jejich hodnotu, jakož i nástroje a inventář s výjimkou hospodářských prostředků patřících k oběžným prostředkům (§ 53) se vyúčtují jako základní prostředky po jejich převzetí.

(2) Investiční náklady spojené s vysázením porostů, jakož i s pracemi na pozemcích, v hlubinách země, na lesních a vodních plochách (meliorační, vysušovací, zavlažovací a podobné práce s výjimkou důlních investičních prací) se vyúčtují jako základní prostředky každoročně v částce vynaložené v účetním roce bez zřetele, zda byl dokončen celý komplex prací.

§ 42.

(1) Investiční práce v najatých základních prostředcích se mohou provádět jen v případech, které byly předvídané ve schváleném investičním plánu a ve smlouvě o nájmu základních prostředků, a náklady na ně se vyúčtují stejným způsobem jako investice.

(2) Investiční práce, které byly provedeny v najatých základních prostředcích a odevzdávají se pronajimateli bezúplatně po uplynutí nájemní doby, vyčlení se ze základních prostředků nájemce a zahrnou se do souboru základních prostředků pronajimatele zároveň se zvětšením jeho základního nebo obdobného fondu.

(3) Generální opravy v najatých základních prostředcích se provádějí podle podmínek smlouvy na účet pronajimatele nebo nájemce; po jejich dokončení se musí vyjádřit v rozvaze pronajimatele.

§ 43.

(1) Náklady na práce spojené s úpravou pozemků, lesů a pod., které nesouvisí s výstavbou určitých objektů, jakož i náklady na dočasně přerušené stavby a jiné náklady, kterými se nezvětšuje hodnota základních prostředků, se nezahrnují do souboru těchto prostředků a na konci účetního roku se vyúčtují na stanovené zdroje financování.

(2) Náklady na geologické průzkumné práce, které nesouvisí s výstavbou určitých objektů, se nezahrnují do souboru základních prostředků a vyúčtují se na stanovené zdroje financování po dokončení celého komplexu prací; vyúčtování lze však provést teprve na podkladě potvrzení, že materiál o výsledku těchto prací byl odevzdán příslušnému orgánu pro geologický výzkum.

§ 44.

Pořizovací hodnota základních prostředků zahrnuje všechny náklady na ně vynaložené, počítajíc v to i náklady na jejich dodání a montáž.

§ 45.

Náklady záběhového období podniků nebo jejich jednotlivých složek uvedených do činnosti, náklady na přemístění inventáře a zařízení nevyžadujícího montáž, patří-li tento inventář a zařízení k základním prostředkům podniků v činnosti, jakož i náklady na používání a ochranu základních prostředků, půdy, lesních a vodních ploch a nerostného bohatství se zachycují v nákladech na výrobu a na oběh.

§ 46.

Dokončené stavby, jakož i ostatní nově pořízené základní prostředky se vyúčtují do základních prostředků v plné částce odpovídající všem skutečně vynaloženým nákladům; účetní jednotky, které mají základní nebo obdobný fond, vyúčtují tuto částku zároveň ve prospěch tohoto fondu. Pro vyúčtování zvířat vlastního chovu zařazených během účetního roku do základních prostředků platí přiměřené ustanovení § 54 odst. 3.

§ 47.

(1) Zůstatkovou hodnotu základních prostředků, které ztratily svůj výrobní nebo hospodářský význam, vyúčtují účetní jednotky, které mají základní nebo obdobný fond, se souhlasem přímo nadřízené účetní jednotky na vrub tohoto fondu.

(2) Zůstatková hodnota základních prostředků, které byly podle platných předpisů převedeny bezúplatně na jinou účetní jednotku, se vyúčtuje v převádějící účetní jednotce na vrub základního nebo obdobného fondu, v přejímající účetní jednotce v jeho prospěch.

(3) V účetních jednotkách, které mají základní nebo obdobný fond, se při demontáži zařízení vyúčtují původní náklady na jeho montáž na vrub tohoto fondu.

(4) Hodnota zásob získaných z likvidace základních prostředků (při zbourání budov a staveb, při demontáži zařízení a pod.) a náklady spojené s touto likvidací se v účetních jednotkách, které mají obrátový nebo obdobný fond, vyúčtují v plných částkách ve prospěch a na vrub tohoto fondu.

§ 48.

(1) Základní prostředky v používání, v konservaci i v rezervě se uvádějí v aktivech rozvahy v pořizovací hodnotě.

(2) Opotřebení základních prostředků s výjimkou chovných zvířat se uvádí v pasivech rozvahy ve zvláštní položce jako oprávků. V rozpočtových organizacích se opotřebení základních prostředků nezachycuje, pokud ministerstvo financí nestanoví jinak.

§ 49.

(1) Oprávky k základním prostředkům musí odpovídat součtu odpisů zmenšenému o náklady skutečně vynaložené na generální opravy.

(2) Normy odpisů včetně jejich části, která je určena na generální opravy, rozlišené podle druhů budov, staveb, zařízení, strojů, inventáře a ostatních základních prostředků, stanoví ústřední účetní jednotky se souhlasem ministerstva financí.

§ 50.

Pořizovací hodnota základních prostředků s výjimkou základních prostředků v rezervě (na skladě) se přenáší zúčtováním odpisů podle stanovených norem do nákladů na výrobu nebo na oběh.

§ 51.

(1) V podnicích se sezónní výrobou se roční částka odpisů vyúčtuje do nákladů období sezóny.

(2) Odpisy pronajatých základních prostředků účtuje pronajimatel podle stanovených norem na vrub nájemného.

(3) Vyúčtování odpisů do odpisového fondu se nepřerušuje po dobu oprav a prostojů základních prostředků s výjimkou strojů a zařízení, u nichž je dovoleno provádět odpisy podle jejich výkonu.

(4) Vyúčtování odpisů do odpisového fondu se přerušuje, jestliže základní prostředky byly dány do konservace z rozhodnutí vlády nebo rady krajského národního výboru, pokud je k tomu příslušná.

§ 52.

Náklady na generální opravy základních prostředků se vyúčtují po dokončení jednotlivých oprav na vrub odpisového fondu, ponechávaného na tyto opravy k dispozici účetní jednotce, nebo na vrub jiných zdrojů předvídaných finančním plánem pro financování generálních oprav.

§ 53.

(1) K základním prostředkům nepatří a jako oběžné prostředky se uvádějí:

- a) předměty, jejichž doba upotřebitelnosti je kratší než rok, bez zřetele na jejich hodnotu (krátkodobé předměty);
- b) předměty, jejichž hodnota je nižší než limit, který stanoví příslušné ústřední účetní jednotky nejvýše částkou 3.000 Kčs za předmět, bez zřetele na dobu jejich upotřebitelnosti (drobné předměty); zemědělské stroje a zemědělské nářadí, dospělá tažná a chovná zvířata, dospělá drůbež a včelstva patří však k základním prostředkům bez zřetele na jejich hodnotu;
- c) speciální nástroje a speciální přípravky bez zřetele na jejich hodnotu;
- d) mladá zvířata a zvířata ve výkrmu;
- e) pracovní oděv, pracovní obuv a ložní výbava bez zřetele na jejich hodnotu a dobu jejich upotřebitelnosti.

(2) Hodnota předmětů uvedených v odstavci 1 písm. a), b) a e) se odpisuje podle doby jejich upotřebitelnosti.

(3) Hodnotu předmětů uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) je dovoleno odpisovat i tak, že se vyúčtuje jako opotřebení 50% jejich hodnoty při vydání ze skladů do použí-

vání a zbývajících 50% po odečtení ceny jejich možného použití při vyřazení.

(4) Hodnota speciálních nástrojů a speciálních přípravků se odpisuje v částkách předvídaných plánem, při jehož sestavování se vychází z rozpočtovaných nákladů na jejich zhotovení a z plánovaného množství výrobků, musí však být odepsána nejdéle v období dvou let. Hodnota speciálních nástrojů a speciálních přípravků určených pro individuální zakázku se plně odpisuje při odevzdání zakázky do výroby.

(5) Hodnota mladých zvířat a zvířat ve výkrmu se neodpisuje.

(6) Krátkodobé předměty a drobné předměty, jakož i speciální nástroje a speciální přípravky, pracovní oděv, pracovní obuv a ložní výbava se uvádějí v rozvaze v pořizovací hodnotě. Opotřebení těchto předmětů se uvádí v pasivech rozvahy ve zvláštní položce jako oprávků; v rozpočtových organizacích se toto opotřebení neúčtuje, pokud ministerstvo financí nestanoví jinak.

Oddíl druhý.

Suroviny, materiál, hotové výrobky a zboží.

§ 54.

(1) Suroviny, základní a pomocný materiál, palivo, obaly, náhradní součástky pro opravy, drobné a krátkodobé předměty, zboží, hotové výrobky a pod. se uvádějí v rozvaze v částce odpovídající jejich skutečným vlastním nákladům.

(2) Skutečné vlastní náklady těchto zásob zahrnují všechny náklady na jejich pořízení a dodání na sklad účetní jednotky.

(3) Vlastní výrobky rostlinné a živočišné výroby získané v běžném roce se účtují během tohoto roku do sestavení roční výsledné kalkulace v plánovaných vlastních nákladech.

§ 55.

(1) Suroviny, materiál a palivo je dovoleno zachycovat buď v plánovaných vlastních nákladech s vykázáním odchylek skutečných vlastních nákladů od plánovaných, nebo ve velkoobchodních (fakturních) cenách s vykázáním částky dopravních a pořizovacích nákladů a přírážek zásobovacích organizací. Mí-

nisterstvo financí může v nutných případech povolit obdobný způsob účtování také u obalů a náhradních součástí.

(2) Částka odchylek od plánovaných cen nebo částka dopravních a pořizovacích nákladů a přírůžek zásobovacích organizací, případující na spotřebované suroviny, materiál a palivo, se musí měsíčně vyúčtovat na příslušné druhy činnosti a do příslušných nákladů.

(3) Hotové výrobky je dovoleno zachycovat buď v plánovaných vlastních nákladech s vykázáním odchylek skutečných vlastních nákladů od plánovaných, nebo ve velkoobchodních cenách podniku (bez daně z obrátu) s vykázáním rozdílů mezi hodnotou v těchto cenách a skutečnými vlastními náklady.

(4) Částka odchylek skutečných vlastních nákladů od plánovaných nebo částka rozdílů mezi skutečnými vlastními náklady hotových výrobků a jejich hodnotou ve velkoobchodních cenách podniku (bez daně z obrátu), která připadá na realizované hotové výrobky, se musí měsíčně vyúčtovat na příslušné účty realizace.

§ 56.

Materiál na cestě se uvádí v příslušných položkách rozvahy společně s materiálem na skladě. Celková hodnota materiálu na cestě se uvádí v rozvaze za součtem všech výrobních zásob.

§ 57.

(1) Suroviny a materiál odeslaný k zpracování se uvádí v rozvaze v příslušné položce surovin a materiálu.

(2) Suroviny a materiál přijatý k zpracování se uvádí pod rozvahovými součty v cenách uvedených ve smlouvě.

§ 58.

(1) V položce rozvahy „Nedokončená výroba“ se musí uvádět skutečné vlastní náklady nedokončených výrobků a prací.

(2) V průmyslových odvětvích s velkoseriovou a hromadnou výrobou je dovoleno oceňovat součástky a polotovary ve výrobě v běžných normových vlastních nákladech.

(3) Nedokončené generální opravy se uvádějí v rozvaze v částce skutečných nákladů.

§ 59.

(1) Výdaje vzniklé v účetním období, které však hospodářsky souvisí s příštími účetními obdobími, se uvádějí v rozvaze ve zvláštní položce „Náklady příštích období“ a musí být vyúčtovány do nákladů nejdéle v období dvou let, ve zvláštních případech, se souhlasem ministerstva financí a státního úřadu statistického, nejdéle v období čtyř let.

(2) Náklady na důlní přípravné práce se odpisují během plánované doby trvání těžby.

§ 60.

Výrobní odpad se zachycuje v cenách možného použití podle směrnic nadřízené účetní jednotky.

§ 61.

Zboží v maloobchodních podnicích se zachycuje v maloobchodních cenách; stejně je dovoleno postupovat u zboží ve velkoobchodních skladech a v ústředních skladech obchodních organizací. Rozdíl mezi hodnotou zboží v nákupních a maloobchodních cenách se uvádí v rozvaze v samostatné položce.

§ 62.

Odeslané zboží, provedené práce a poskytnuté služby se zachycují ve vlastních nákladech, odevzdávají-li se faktury k inkasu peněžním ústavům a není-li účtovou osnovou dovoleno účtovat toto zboží, práce a služby před jejich zaplacením jako realizované.

§ 63.

Odběratel uvádí hodnotu zboží, které odmítl převzít a které má v úschově, pod rozvahovými součty.

Oddíl třetí.

Pohledávky a dluhy a ostatní položky rozvahy.

§ 64.

Rozvahové zůstatky účtů, na kterých se zachycuje styk s peněžními ústavami a s nadřízenými i s podřízenými účetními jednotkami, se musí prověřit podle výpisů z účtů a rozdíly musí být odstraněny do sestavení rozvahy.

§ 65.

Pohledávky a dluhy uvádí každá účetní jednotka ve své rozvaze v částkách, které vyplývají z jejich účetních zápisů a které považuje za správné. Účetní jednotka, která má na věci právní zájem, je povinna ihned předložit neshody z věřitelského nebo dlužnického poměru k rozhodnutí v arbitrážním nebo soudním řízení.

§ 66.

(1) Nároky z penále, smluvních pokut a z obdobných právních titulů, u nichž prošla lhůta k námitkám, jakož i částky uznané dlužníkem nebo přiznané v arbitrážním nebo soudním řízení, se uvádějí v rozvahách zúčastněných účetních jednotek v příslušných položkách věřitelů nebo dlužníků.

(2) Před uplynutím lhůty k námitkám, jakož i před uznáním částek těchto nároků dlužníkem nebo před jejich předložením k rozhodnutí v arbitrážním nebo soudním řízení se tyto částky uvádějí v rozvahách věřitele i dlužníka pod rozvahovými součty.

§ 67.

Není-li zvláštními předpisy stanoveno jinak, jsou účetní jednotky povinny vymáhat pohledávku, kterou neinkasuje peněžní ústav, do třiceti dnů po její splatnosti.

§ 68.

Sporné pohledávky s výjimkou pohledávek z mank, zpronevěr a z rozkrádání se uvádějí v aktivech rozvahy v samostatné položce. Spornými jsou pohledávky, které jsou předmětem arbitrážního nebo soudního řízení.

§ 69.

(1) Pohledávky z mank, zpronevěr a z rozkrádání včetně těch, které byly již přiznány soudem nebo se vymáhají v exekučním řízení, uvádějí se v rozvaze na samostatném řádku.

(2) Pohledávky z mank, zpronevěr a z rozkrádání, které nebyly soudem přiznány, se odpisují způsobem uvedeným v § 85 písm. c).

§ 70.

Pohledávky, které účetní jednotka považuje za nedobytné, se mohou odepsat do ztrát pouze se souhlasem přímo nadřízené účetní jednotky.

§ 71.

(1) Soudem přiznané pohledávky, které nebyly zaplacený pro platební neschopnost dlužníkovu, se odpisují se souhlasem přímo nadřízené účetní jednotky do ztrát ve zvláštní položce.

(2) Odpis pohledávky pro platební neschopnost dlužníkovu neznamená zánik pohledávky. Tato pohledávka musí být uváděna pod rozvahovými součty po dobu deseti let od okamžiku jejího odepsání, aby se mohla vymáhat, změnil-li se dlužníkovy majetkové poměry.

§ 72.

(1) Částky, které dluhují národní a komunální podniky a rozpočtové organizace, jakož i částky jejich závazků vůči deponentům, které nelze vymáhat pro jejich promlčení, musí být odvedeny do státního rozpočtu nejpozději do měsíce po uplynutí promlčecí doby, není-li zvláštními předpisy stanoveno jinak. Za opožděné odvedení těchto částek se vybírá penále ve výši 0.05% za každý den prodlení.

(2) Promlčené dluhy a závazky ostatních účetních jednotek musí být převedeny do zisků nejpozději do měsíce po uplynutí promlčecí doby.

§ 73.

(1) Promlčené pohledávky se odpisují do ztrát se souhlasem přímo nadřízené účetní jednotky.

(2) Porušení povinnosti vymáhat včas pohledávku se stíhá podle příslušných předpisů.

§ 74.

Prostředky přijaté ve formě nenávratného financování zvyšují obrátový nebo základní fond, a to obrátový fond o plnou částku oběžných prostředků, základní fond jen o částku odpovídající přírůstku základních prostředků.

§ 75.

Náklady uhrazované ze zvláštních fondů se účtují na jejich vrub a nezahrnují se do nákladů na výrobu nebo na oběh.

§ 76.

Časově rozlišené částky souvisící se mzdami, které přísluší po dobu dovolené, se zahrnují do nákladů jednotlivých účetních ob-

dobí stanoveným procentem z úhrnu mezd. Takto vzniklá reserva se uvádí v rozvaze v položce „Výdaje příštích období“.

§ 77.

(1) Náklady na běžné opravy provedené v účetním roce se zahrnují do nákladů tohoto roku.

(2) V podnicích, ve kterých se běžné opravy základních prostředků provádějí nerovnoměrně, je dovoleno během účetního roku do nákladů jednotlivých účetních období zahrnovat náklady na běžné opravy částkami plánovanými pro tato období. Rozdíl mezi skutečnými náklady a plánovanými částkami se podle své povahy uvede v rozvaze v aktivní položce „Náklady příštích období“ nebo v pasivní položce „Výdaje příštích období“.

(3) V podnicích se sezónní výrobou se výdaje příštích účetních období, které se zahrnují do skutečných vlastních nákladů výroby běžného účetního období, uvedou jako reserva v položce „Výdaje příštích období“.

§ 78.

V rozvaze mohou být rezervovány náhrady odběratelům výrobků individuální výroby prodávaných se zárukou (záruční reserva), nejvýše však do plánovaných částek záručních závazků. Nepoužité částky této rezervy se převádějí do zisků po uplynutí záruční lhůty za jednotlivé dodávky.

§ 79.

Jiné rezervy, než které jsou uvedeny v §§ 76 až 78, lze tvořit jen se souhlasem ministerstva financí.

§ 80.

Výnosy z hospodářských operací příštích účetních období přijaté v běžném účetním období se uvádějí v pasivech rozvahy ve zvláštní položce „Výnosy příštích období“ a nezahrnují se do zisku běžného účetního období.

Oddíl čtvrtý.

Společná ustanovení o oceňování.

§ 81.

Hospodářské prostředky se oceňují podle jejich stavu k rozvahovému dni.

§ 82.

(1) Měnovou jednotkou pro oceňování hospodářských prostředků v účetní evidenci jsou koruny československé; s výjimkou rozvahy a účetních výkazů o ziscích a ztrátách je však v účetní evidenci účetních jednotek, které jsou v hospodářském styku s cizinou, dovoleno používat také cizí měny.

(2) Cizí měna se přepočítává na koruny československé kursem, podle něhož se plní.

(3) Rozvahy a účetní výkazy o ziscích a ztrátách se sestavují v nezaokrouhlených částkách. Souhrnné rozvahy a ostatní souhrnné účetní výkazy se sestavují v částkách zaokrouhlených na miliony Kčs se dvěma desetinnými místy.

Část pátá.

Inventarisace rozvahových položek a postup při vypořádání škod.

§ 83.

(1) Účetní jednotky jsou povinny provádět inventarisaci

- a) základních prostředků nejméně jednou za účetní rok po 1. listopadu,
- b) investičních prací nejméně jednou za účetní rok po 1. prosinci,
- c) nedokončené výroby a polotovarů vlastní výroby před sestavením ročních účetních výkazů, avšak nikoliv před 1. říjnem, a kromě toho periodicky k datům stanoveným ústředními účetními jednotkami,
- d) generálních oprav, nákladů příštích období, mladých zvířat a zvířat ve výkrmu nejméně jednou za čtvrtletí,
- e) hotových výrobků a zboží na skladech nejméně dvakrát za účetní rok,
- f) zboží a obalů v maloobchodních podnicích nejméně jednou za měsíc a ve velkých maloobchodních podnicích s průmyslovým zbožím nejméně jednou za dva měsíce,
- g) drobných předmětů, krátkodobých předmětů, speciálních nástrojů, speciálních přípravků, pracovního oděvu, pracovní obuvi a ložní výbavy nejméně dvakrát za účetní rok,
- h) surovin a jiného materiálu nejméně dvakrát za účetní rok; státní statky a strojní a traktorové stanice musí inventarisovat zásoby pohonných látek a mazadel měsíčně, zásoby náhradních součástí a opravářského materiálu nejméně dvakrát za účetní rok,

- i) zůstatků na účtech, na kterých se zachycuje styk s peněžními ústavami (na obrátových a jiných účtech, na účtech úvěrů, na účtech financování ze státního rozpočtu a pod.), běžné podle docházejících výpisů z účtů; inkasních dokladů k začátku prvního dne každého čtvrtletí,
- j) zůstatků na účtech, na kterých se zachycují odvody daní a jiných platů do státního rozpočtu, k začátku prvního dne každého měsíce,
- k) peněžních prostředků, cenností a přisné zúčtovatelných tiskopisů nejméně jednou za měsíc,
- l) stavu sčítování s nadřízenými i podřízenými účetními jednotkami k začátku prvního dne každého měsíce,
- m) stavu pohledávek a dluhů nejméně jednou za čtvrtletí.

(2) Vedoucí ústředních účetních jednotek mohou se souhlasem ministra financí v nutných případech změnit počet inventarisací během roku a jejich data.

§ 84.

Inventarisace hospodářských prostředků musí být provedena též při každé změně pracovníků přímo odpovědných za tyto prostředky, a to ke dni převzetí a odevzdání funkcí.

§ 85.

Rozdíly proti údajům účetní evidence zjištěné při inventarisaci se musí vypořádat tímto způsobem:

- a) manka na hospodářských prostředcích nepřevyšující stanovené normy se vyúčtují do nákladů;
- b) manka na hospodářských prostředcích převyšující stanovené normy, jakož i ztráty z poškození hospodářských prostředků se vyúčtují na vrub osob, které je zavinily;
- c) manka na hospodářských prostředcích převyšující stanovené normy, jakož i ztráty z poškození hospodářských prostředků, v případech, kdy vinníci nebyli zjištěni, se odpíše z rozvah
  - aa) národních a komunálních podniků a podniků pro provozování zahraničního obchodu se souhlasem příslušného ministra, po případě vedoucího jiného příslušného ústředního úřadu, s výjimkou případů, kdy odpis může být proveden jen se souhlasem vlády,

- bb) družstevních podniků s výjimkou jednotných zemědělských družstev podle rozhodnutí valné hromady členů družstva schváleného nadřízenou účetní jednotkou,
- cc) ostatních účetních jednotek se souhlasem vedoucího přímo nadřízených účetních jednotek.

§ 86.

Odepsání investičních nákladů pro zastavení a neuskutečnění investičních prací mohou v národních a komunálních podnicích a v podnicích pro provozování zahraničního obchodu povolit pouze ústřední účetní jednotky se souhlasem vlády; vládě musí být oznámeny důvody zastavení a neuskutečnění těchto prací.

§ 87.

Výsledky hlavní činnosti, investiční výstavby, vedlejších zemědělských hospodářství a jiných neprůmyslových hospodářství, zachycované v jediné rozvaze, uvádějí se v účetních výkazech odděleně.

§ 88.

(1) Ztráty z činnosti účetních jednotek a ztráty způsobené živelními pohromami s výjimkou škod na základních prostředcích se zahrnují do ztrát běžného účetního roku.

(2) Ztráty z činnosti minulých let uvádějí se ve výsledcích účetního roku, v němž byly zjištěny, jako samostatná položka. V příloze k účetnímu výkazu o ziscích a ztrátách se provede rozpis a objasní příčiny vzniku těchto ztrát.

§ 89.

Konečný výsledek účetního roku (zisk nebo ztráta), vyplývající z běžné účetní evidence veškeré činnosti účetní jednotky a z ocenění rozvahových položek podle tohoto nařízení, se uvádí v roční rozvaze jako samostatná položka.

Část šestá.

Ukládání a úschova písemností účetní evidence.

§ 90.

(1) Účetní knihy, účetní doklady, účetní výkazy, kalkulační listy a ostatní písemnosti účetní evidence se ukládají pod odpovědností hlavního (vedoucího) účetního v předem sta-

noveném pořádku do zvláštních místností nebo skříní (účetní archiv).

(2) Písemnosti účetní evidence přijaté k uložení do účetního archivu se zapisují do vázané knihy (archivní kniha).

(3) Ministerstvo financí stanoví, kdy se písemnosti účetní evidence ukládají do účetního archivu, postup při jejich ukládání, po případě vydávání k dočasnému použití, a způsob jejich evidence v archivní knize.

(4) O úplné nebo částečné ztrátě nebo zničení písemností účetní evidence musí vedoucí příslušné účetní jednotky sepsat zápis a uvědomit o ní písemně nadřízenou účetní jednotku a místně příslušné oddělení správy veřejné bezpečnosti.

§ 91.

(1) V účetním archivu se uschovávají

- a) roční účetní výkazy a roční souhrnné účetní výkazy, knihy analytické evidence o pracovních příjmech jednotlivých zaměstnanců a archivní knihy trvale,
- b) deníky, knihy synthetické evidence a účtové rozvrhy alespoň po dobu deseti let následujících po účetním roce, kterého se týkají,
- c) knihy analytické evidence neuvedené pod písm. a) a účetní doklady s výjimkou původních účetních dokladů pro vnitřní účtování, pro které byl sestaven sběrný účetní doklad, alespoň po dobu pěti let následujících po účetním roce, kterého se týkají,
- d) ostatní písemnosti účetní evidence alespoň po dobu tří let následujících po účetním roce, kterého se týkají.

(2) Po uplynutí lhůt podle odstavce 1 se písemnosti účetní evidence zničí nebo odvedou do sběru podle pokynů ústředních účetních jednotek. Jejich zničení nebo odvedení se znamená v archivní knize a doklady o něm se uloží v účetním archivu jako příloha archivní knihy.

(3) Při likvidaci účetní jednotky rozhodne o místě uložení účetního archivu nadřízená účetní jednotka.

§ 92.

Pro uschovu písemností účetní evidence, týkajících se doby před účinností tohoto nařízení, platí ustanovení § 91 přiměřeně; ministerstvo financí upraví podrobnosti.

Č á s t s e d m á .

Působnost ministerstva financí a ostatních ústředních úřadů a ústředí organizací.

§ 93.

Ministerstvo financí řídí účetní evidenci všech hospodářských, rozpočtových a ostatních organizací po stránce metodologické a vykonává v této věci dozor.

§ 94.

Při výkonu řídicí činnosti ministerstvo financí zejména

- a) upravuje normativně v rámci jednotné soustavy národohospodářské evidence zásadní a všeobecné otázky účetní evidence, zvláště pokud jde o metodologii účetní evidence a typových účetních forem, o účtové osnovy a kalkulační vzorce, o účetní výkazy, o oceňování hospodářských prostředků, o racionalisaci a mechanisaci účetní evidence a o zavádění nových pokrokových metod účtářských prací,
- b) v dohodě se státním úřadem statistickým schvaluje typové vzory účetní evidence, typové účetní výkazy a směrnice k nim,
- c) sleduje stav organizace účetní evidence a kontroluje provádění tohoto nařízení a předpisů podle něho vydaných; za tím účelem může přímo nebo pověřenými orgány konat šetření a prověřovat písemnosti účetní evidence ve všech účetních jednotkách.
- d) stanoví podmínky kvalifikace účetních pracovníků,
- e) vydává pokyny pro hromadné školení účetních pracovníků, pokyny o obsahu učební látky a o výběru učitelů i účastníků školení,
- f) spolupracuje s ministerstvem školství, věd a umění v otázkách školní přípravy účetních kádrů a učitelů hospodářských nauk, jakož i v otázkách učebních osnov a učebních pomůcek.

§ 95.

(1) Ústřední účetní jednotky organizují a řídí účetní evidenci a účetní službu v oboru své působnosti a kontrolují její stav.

(2) Ústřední účetní jednotky předkládají ministerstvu financí k schválení typové vzory účetní evidence a směrnice k nim, soustřeďují žádosti a náměty podrízených účetních jednotek ve věcech zdokonalení účetní evidence, zkoumají jejich účelnost, v mezích své

působnosti o nich rozhodují nebo je provádějí, po případě je postupují k rozhodnutí ministerstvu financí.

Část osmá.

Všeobecná a závěrečná ustanovení.

§ 96.

Ústřední účetní jednotky jsou povinny zasílat předpisy a příkazy vydané jimi ve věcech účetní evidence ministerstvu financí, Státní bance československé a týkají-li se předpisy a příkazy investic nebo účetních jednotek, které jsou v provozním styku s Investiční bankou, také této bance.

§ 97.

Ministerstvo financí může povolit nebo nařídít výjimky z ustanovení tohoto nařízení, jsou-li odůvodněny potřebami státního plánu rozvoje národního hospodářství nebo státního rozpočtu, potřebami kontroly jejich plnění anebo zvláštní povahou činnosti účetních jednotek, zejména rozpočtových organizací.

§ 98.

Ministerstvo financí vydá podrobné předpisy k provedení tohoto nařízení.

§ 99.

(1) Ve věcech účetnictví a výsledné kalkulace, jakož i oceňování v nich, týkajících se

doby před počátkem účinnosti tohoto nařízení, se postupuje podle dosavadních předpisů.

(2) Ministerstvo financí vydá předpisy potřebné k zabezpečení hladkého přechodu k nové organizaci účetní evidence.

§ 100.

Toto nařízení nabývá pro jednotlivé okruhy účetních jednotek účinnosti dnem, který stanoví vláda; provedou je všichni členové vlády.

Dr. Dolanský v. r.

Široký v. r.	Málek v. r.
Fierlinger v. r.	Maurer v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Dr. Nejedlý v. r.
Bacílek v. r.	Nepomucký v. r.
Bílek v. r.	Dr. Neuman v. r.
arm. gen. Dr. Čepička v. r.	Nosek v. r.
Dr. Gregor v. r.	Plojhar v. r.
Harus v. r.	Pokorný v. r.
Dr. Havelka v. r.	Pospíšil A. v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Pospíšil J. v. r.
Jonáš v. r.	Ing. Púčik v. r.
Kabeš v. r.	Dr. Rais v. r.
Kopecký v. r.	Smida v. r.
Krajčír v. r.	Ing. Šimůnek v. r.
Krosnář v. r.	Dr. Šlechta v. r.

Ad. n. ústředí, Praha 111. Přílohy čís. 9. Počet čís. 667-41 až 49. - Účet Státní banky Československa čís.
Roční předplatné Kčs 180.—, s přílohou Kčs 220.—. - Frankované reklamace se uznávají jen, dojdou-li
do vydání (zaplacení) reklamované částky (Sbírký). - Novinová sazba povolena poštovním ředitelstvem
čís. 109.705/IIIa 1939. — Dohledací poštovní úřad Praha 022. Tiskne Státní tiskárna, n. o. 01 v Pra